GZI Next, energy hub van Emmen

Zwolle, 19 augustus 2026

Geachte gemeenteraadsleden van gemeente Emmen,

Het GZI Next consortium wil u graag op de hoogte brengen van de actuele status van de Energy Hub GZI Next. In 2019 heeft de raad unaniem besloten over de wenselijkheid om het terrein van de voormalige gasontzwavelingsinstallatie van NAM te herontwikkelen tot een locatie waar diverse stromen nieuwe duurzame energie worden ontwikkeld.

Met het vaststellen van de Strategienota Energy Hub GZI Next Emmen beoogde de gemeenteraad de koploperpositie van Emmen in de energietransitie te bestendigen. GZI next geeft daar concreet invulling aan: Door de ontwikkeling van duurzame alternatieven en onderzoek naar bronnen en dragers levert de hub een belangrijke bijdrage aan het versnellen van de energietransitie en daarmee aan het versterken van energie-onafhankelijkheid. Sinds de start van het initiatief werken energiebedrijven, overheden en kennisinstellingen daarom intensief samen aan die toekomst vol groene energie.

Sinds 2019 zijn op en rond het terrein aan de Phileas Foggstraat diverse mijlpalen bereikt;

- In 2022 is het waterstofvulpunt geopend, waar onder meer de bussen van Qbuzz waterstof kunnen tanken.
- Er is een nieuwe aardgas- en waterstofleiding naar het GETEC Park Emmen aangelegd, zodat ook de Emmense industrie over kan stappen op waterstof.
- Er is een zonnepark geïnstalleerd van in totaal 28.500 zonnepanelen met een vermogen van 12 megawatt

De komende jaren staan voor de partners van GZI Next in het teken van realisatie van de plannen voor de productie van waterstof en groen gas.

Unieke publiek-private samenwerking

Het consortium GZI Next bestaat uit de provincie Drenthe, gemeente Emmen, New Energy Coalition, Gasunie, NAM, Shell, Energie Beheer Nederland (EBN) en ENGIE.
Binnen het consortium werken de partners aan de ontwikkeling van de verschillende bouwstenen van het project. Shell is verantwoordelijk voor het zonnepark, het waterstofvulpunt en, in samenwerking met TNO en Groenvermogen NL, het waterstof duurtest centrum EMMHY. De groen-gas installatie North Star is een samenwerking tussen EBN, Shell en ENGIE. Vanuit deze unieke combinatie van publieke en private partijen zijn we in staat om zowel de economische gezondheid van de verschillende energieprojecten als de maatschappelijke inbedding van GZI Next als geheel in de regio Emmen goed te bewaken en borgen. Zo verbinden we investeringskracht en innovatie aan duurzame, maatschappelijke belangen

Grote dynamiek

We streven met elkaar naar de ontwikkeling van een van de meest innovatieve en professionele energy hubs van Nederland. En dat kost tijd. De energietransitie is in volle gang en kent een grote dynamiek waarin de ontwikkelingen elkaar in hoog tempo opvolgen. De consortiumpartners spannen zich voortdurend in om de projecten die deel uitmaken van GZI Next optimaal in te richten en te laten aansluiten bij de laatste ontwikkelingen en inzichten. Daarnaast zetten we ons als consortium in om de regiofunctie van Emmen maximaal te ondersteunen en bevorderen. We verkennen koppelkansen; onderling maar ook met regionale partijen en bedrijven.

Komende jaren: van doorslaggevend belang

De komende jaren zijn van doorslaggevend belang. We staan met elkaar op het punt om een nieuwe fase in te gaan, waarin we concrete stappen kunnen gaan zetten om zowel het groen-gas installatie North Star als

het waterstof testcentrum daadwerkelijk te gaan bouwen. Onderstaand treft u een overzicht van de laatste status van de initiatieven.

Waterstof –duurtestcentrum 'EMMHY' (EmmenHydrogen)

Groene waterstof staat nog in de kinderschoenen. In Nederland en Europa loopt de productie van groene waterstof achter op de ambities als gevolg van, uitdagingen die zowel economisch, technisch als beleidsmatig van aard zijn. Zo zijn de kosten voor het produceren van waterstof nog hoog en is er nog onvoldoende vraag naar waterstof. De overstap op groene waterstof wordt belemmerd door onzekerheid over de kosten en beschikbaarheid van waterstof..

In de oorspronkelijke plannen werd EMMHY vooral gepresenteerd als een waterstoffabriek. Het project kende daarbij twee doelstellingen:

1. het produceren van groene waterstof voor onder andere de lokale en regionale industrie en de mobiliteitssector; en
2. het bieden van ruimte voor onderzoek, demonstratie en verdere ontwikkeling van elektrolysetechnologie.

Het uitgangspunt was dat de geproduceerde waterstof beschikbaar zou kunnen komen voor bedrijven die voor hun verduurzaming een alternatief zoeken voor aardgas en voor toepassingen in het openbaar vervoer en zwaar transport.

Nieuwe focus: onderzoeks- en testlocatie

De ontwikkeling van de markt voor groene waterstof verloopt langzamer dan eerder werd verwacht. Het produceren van groene waterstof is op dit moment nog relatief kostbaar. Tegelijkertijd bestaat bij potentiële afnemers onzekerheid over de toekomstige prijs en beschikbaarheid van groene waterstof. Dit zogenoemde 'kip-ei-vraagstuk' betekent dat bedrijven terughoudend zijn met investeren zolang onvoldoende betaalbare waterstof beschikbaar is, terwijl producenten moeilijk een sluitende businesscase kunnen maken zolang onvoldoende afname is gegarandeerd.
Tegen deze achtergrond is Shell in 2024 gestart met het zoeken naar partners om EMMHY in een andere vorm voort te zetten. Daarbij is het accent verschoven van een installatie die primair gericht is op continue commerciële waterstofproductie naar een open onderzoeks- en testlocatie die in deze fase van de ontwikkeling van de waterstofeconomie, juist van grote waarde kan zijn.

Huidige invulling: duurtestcentrum voor elektrolysers

Shell, TNO en Groenvermogen NL werken inmiddels samen aan de ontwikkeling van dit duurtestcentrum. In het beoogde centrum kunnen producenten en andere bedrijven elektrolysers op megawattschaal gedurende langere tijd testen. Daarbij wordt onder meer gekeken naar:

- de efficiëntie van de elektrolyser;
- de prestaties onder verschillende omstandigheden;
- de flexibiliteit bij wisselend aanbod van elektriciteit;
- de betrouwbaarheid en levensduur;
- de veiligheid en certificeerbaarheid van de apparatuur.

Tijdens deze testen wordt nog steeds waterstof geproduceerd. Het belangrijkste doel van de installatie is echter niet langer de continue productie en levering van een vooraf bepaalde hoeveelheid waterstof. De hoeveelheid en beschikbaarheid van de geproduceerde waterstof zullen mede afhankelijk zijn van de elektrolysers die worden getest en van het testprogramma.

Trainingsdoeleinden

De ontwikkeling biedt daarnaast de mogelijkheid om een virtuele waterstoffabriek voor onderwijs- en trainingsdoeleinden te realiseren. Daarmee kunnen studenten, medewerkers en operators worden opgeleid zonder dat alle praktijksituaties fysiek in de installatie hoeven te worden nagebootst.

Er wordt samen met de onderwijsinstellingen in de regio gekeken of er nog andere mogelijkheden zijn om ook fysiek training en educatie te verzorgen.

Groen gas – project 'North Star'

Een andere bouwsteen van de energiehub GZI Next is de productie van groen gas. Groen gas heeft dezelfde samenstelling als aardgas en kan voor dezelfde toepassingen gebruikt worden. In het Klimaatakkoord is de doelstelling vastgelegd om in 2030 in Nederland 2 miljard Nm3 groen gas te produceren In dit najaar passeert het wetsvoorstel voor de bijmengverplichting de tweede en eerste kamer; naar verwachting zal deze verplichting per 1 januari 2027 van kracht worden. Dit betekent dat vanaf die datum verplicht groen gas moet worden bijgemengd in het Nederlandse aardgasnetwerk en vereist een enorme opschaling van productie.

Sinds 2019 werken energieproducten ENGIE en Shell samen met publiek energiebedrijf Energie Beheer Nederland intensief samen aan de plannen om op het GZI Next-terrein groen gas te gaan produceren. De groen gasinstallatie North Star wordt een van de meest innovatieve groen-gas installaties van Europa. Groen gas wordt gemaakt door vergisting waarbij organische reststromen zoals mest, plantaardig afval en over-de-datum producten omgezet worden in biogas, wat vervolgens wordt gezuiverd tot groen gas door CO2 te scheiden van methaan. Wanneer de groen-gas installatie operationeel is, kan per jaar ongeveer 39 miljoen Nm3 groen gas geproduceerd worden. Vergisting van biologische reststromen levert niet alleen groen gas; restproducten zoals CO2 en digestaat vormen duurzame grondstoffen voor landbouw en industrie. Zodra de RENURE wetgeving (REcovered Nitrogen from manURE) van kracht wordt in Nederland, kan dit digestaat verder worden verwaard tot een duurzame vervanger van kunstmest. Hiermee sluit de keten en kan groen-gas productie beschouwd worden als een circulair proces; van duurzame reststromen wordt energie en nieuwe, duurzame grondstoffen geproduceerd.

Groen-gas productie, oftewel vergisting, staat momenteel volop in de belangstelling. Vergisting wordt vaak in één adem genoemd met monomestvergisting en oplossing van het mestprobleem. Door het vergisten van dagverse mest wordt een aanzienlijke reductie van CO2 uitstoot gerealiseerd door mest die niet op het land komt. North Star wil een stap verder gaan door de CO2 die vrij komt bij vergisting af te vangen en verder te verwerken, waardoor er nóg minder CO2 de lucht in gaat. Door het bijmengen van kleine hoeveelheden co-producten (zoals graan- en maisresten uit de landbouw) kan bovendien een hogere hoeveelheid groen gas worden geproduceerd, wat weer een bijdrage levert aan de bijmengverplichting.

Vergunningen North Star

Het project bevindt zich momenteel in een verregaande fase van de vergunningenprocedure. De provincie Drenthe is bevoegd gezag voor de groen-gas installatie en heeft de vergunningenprocedure gedelegeerd naar de Omgevingsdienst Groningen. In 2023 hebben de ontwikkelaars de milieueffectenrapportage afgerond. De Omgevingsdienst Groningen heeft namens de provincie Drenthe de gemeente Emmen positief geadviseerd voor wat betreft het milieudeel van de omgevingsvergunning. Het is nu wachten op een positief advies over de vraag of volgens uw raad de plannen voor de groen-gas installatie ruimtelijk aanvaardbaar zijn op de locatie Phileas Foggstraat. Hierna wordt de omgevingsvergunning herroepelijk en openbaar voor eventuele zienswijzen.

Voor wat betreft de natuurvergunning heeft provincie Drenthe North Star, als één van vijf pilotprojecten, opgenomen in een programma waar provincie een natuurvergunning verleent op basis van een passende beoordeling. Momenteel zijn de laatste rapporten ingeleverd en verwachten wij een positief besluit.

Communicatie & interactie met de omgeving

De relatie met de omgeving is voor de partners van North Star altijd van het grootste belang geweest. Sinds 2020 zijn er intensieve contacten met de Erkende Overleg Partners (EOP's) / Plaatselijke Belangen van Oranjedorp, Nieuw Dordrecht en Barger Oosterveld. Gedurende de afgelopen jaren is op diverse manieren contact onderhouden en interactie gefaciliteerd met de omgeving:

- Er zijn periodieke nieuwsbrieven gepubliceerd met updates over de ontwikkelingen
- Er zijn jaarlijks een tot twee bewonersbijeenkomsten gehouden in de omliggende dorpen waar wij ook leden van de gemeenteraad als gasten hebben mogen verwelkomen
- Er zijn excursies voor EOP's en bewoners georganiseerd naar een vergelijkbare groen-gas installatie in Hardenberg

- In 2024 waren we met een GZI Next-kraam vertegenwoordigd op de Emmense Vlindermarkt
- De vergunningaanvragen en de onderliggende documentatie zijn uitgebreid besproken met de EOP's en hun adviseur.
- In gezamenlijkheid met de EOP's en hun adviseur is inmiddels een geurprotocol vastgesteld.
- Daarnaast is er een website www.gzinext.nl en een mailadres beschikbaar voor eventuele vragen.

Gezamenlijk in gesprek over participatie

Naast bovengenoemde activiteiten spreken wij al sinds 2019 met de Erkende Overleg Partners van de dorpen Oranjedorp, Nieuw Dordrecht en Berger Oosterveld en daarnaast met de energiecoöperatie Energiek Emmen over de vormgeving van financiële participatie. Deze gesprekken worden transparant en open gevoerd; wij hebben de energiecoöperatie gevraagd op welke wijze zij de financiële participatie in zouden willen richten, wetende dat er geen voorbeelden zijn van andere groen-gas initiatieven. Dit gezien het feit dat financiële participatie in de groen-gas branche nog niet eerder is toegepast. Wiebe Hilgen werkt namens Energiek Emmen momenteel procesafspraken uit om in 2027 tot een gezamenlijk plan te komen. Wiebe Hilgen, als voorzitter van Energiek Emmen, is bereid om aan uw raad een toelichting te geven over de samenwerking met North Star en de procesafspraken.

Naast financiële participatie werken wij aan een programma van zogenaamde 'in-kind participatie'. Dat betekent dat wij intensief willen samenwerken met lokale en regionale bedrijven tijdens de bouw en daarna, samenwerking zoeken met scholen, traineeships en stageplaatsen beschikbaar stellen. Ook het beschikbaar stellen van digestaat voor omwonenden en de mogelijkheid van samenwerking met de glastuinbouwbedrijven op Erica (levering CO2) wordt onderzocht. Mocht uw raad hier ideeën over hebben, dan nemen wij die graag in overweging.

Planning North Star

De komende maanden staan in het teken van het vergunningenproces. Nadat uw raad een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven, zal de ontwerpvergunning openbaar worden en wachten wij op eventuele zienswijzen. Gezien de vele jaren van voorbereiding, de samenwerking met gemeente, provincie en omgeving én de intensieve relatie met de omgevingsdienst Groningen hopen wij in 2027 de procedure positief af te kunnen ronden en een investeringsbeslissing te nemen. Na een bouwperiode van circa twee jaar betekent dit dat in 2029 het eerste groene gas beschikbaar zal zijn.

Tot slot: nieuwe bewonersbijeenkomsten GZI Next augustus 2026

Op 24 en 25 augustus zullen wij opnieuw bewonersbijeenkomsten organiseren voor Oranjedorp, Nieuw Dordrecht en Barger Oosterveld. Voor de invulling van deze bewonersbijeenkomsten hebben wij de Erkende Overleg Partners geraadpleegd. Tijdens de bijeenkomsten informeren wij de bewoners over de laatste stand van zaken betreffende het waterstof duurtestcentrum en de groen-gas installatie en is er volop gelegenheid om vragen te stellen. Uiteraard bent u van harte welkom om hierbij aanwezig te zijn.

Wij kijken uit naar een vruchtbaar vervolg van de samenwerking met de gemeente Emmen en alle betrokken stakeholders in de regio. Graag zijn wij bereid eventuele vragen naar aanleiding van deze brief nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

De partners van het GZI Next consortium